

A-4331-32-R

B. Ed. (Basic Education) (Sem. I) Examination
March/April - 2015

1. 103 : Development of
Education System in India & Statistics
2. Development of Education System in India &
Statistics (Nai Talim) : Course - 1003

Time : Hours]

[Total Marks : 50

A-4331 : 103 : Development of
Education System in India & Statistics

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. Ed. (BASIC EDUCATION) (SEM. 1)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Devel. of Edu. Syst. in Ind. & Stat. : 103"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="1"/>	<input type="text"/>
Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="Nil"/>	<input type="text"/>
	Student's Signature

(૨) માત્ર સાદું (Scientific નહીં) કેલક્યુલેટર વાપરી શકાશે.

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો :

૫

- (૧) કોઠારી શિક્ષણ પંચે અહેવાલમાં કરેલું અર્થસૂચક વિધાન જણાવો.
- (૨) માધ્યમિક શિક્ષણ પંચને બીજા કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?
- (૩) NCERTનું પૂરું નામ લખો.
- (૪) સેવાકાલીન તાલીમ એટલે શું ?
- (૫) નીચે આપેલા પ્રાપ્તાંકોનો બહુલક શોધો :
35, 34, 34, 37, 39, 34, 40, 34.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ૩૦થી ૪૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે ચાર)

૮

- (૧) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચે સૂચવેલું શિક્ષણનું માળખું જણાવો.
- (૨) સ્વનિર્ભર શિક્ષણ પ્રણાલીની બે મર્યાદાઓ જણાવો.
- (૩) સેવાકાલીન તાલીમની અગત્ય ટૂંકમાં લખો.
- (૪) આંકડાશાસ્ત્રની બે મર્યાદા જણાવો.
- (૫) એક શ્રેણીનો મધ્યક 25.4 અને મધ્યસ્થ 26.3 હોય તો બહુલક શોધો.

- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના ૧૨૫ થી ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે ત્રણ) ૧૨
- (૧) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચની શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ અંગેની ભલામણો જણાવો.
- (૨) સેવાકાલીન તાલીમ કાર્યક્રમને અસરકારક બનાવવા માટેના ઉપાયો જણાવો.
- (૩) રાષ્ટ્રીય જ્ઞાન પંચની રચનાના ઉદ્દેશો જણાવો.
- (૪) નીચેની માહિતી પરથી મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક શોધો :
- 16, 10, 20, 18, 15, 17, 19, 20, 21, 13, 23.
- ૨ ૧૫૦ થી ૨૦૦ શબ્દોમાં ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૦
- (૧) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચની સમાન શૈક્ષણિક તક અંગેની ભલામણો.
- (૨) સેવાકાલીન તાલીમ કાર્યક્રમની સમસ્યાઓ.
- (૩) રાષ્ટ્રીય જ્ઞાન પંચની ભલામણો.
- ૩ નીચેના પ્રશ્નોના ૩૫૦ થી ૪૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે એક) ૧૫
- (૧) માધ્યમિક શિક્ષણ પંચ સંદર્ભે નીચેના મુદ્દાની સવિસ્તર ચર્ચા કરો :
- (અ) ઉદ્દેશો
- (બ) શિક્ષણનું માળખું અને ચારિત્ર્ય નિર્માણ અંગેની ભલામણો
- (ક) પાઠ્યપુસ્તક અંગેની ભલામણો.
- (૨) નીચે આપેલા ગણિત અને વિજ્ઞાનના પ્રાપ્તાંકો પરથી સહસંબંધાક શોધો ૧૦
- અને તેનું અર્થઘટન કરો :

વિદ્યાર્થીઓ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ગણિતના પ્રાપ્તાંક	41	52	84	67	30	59	95	46	38	80	22	73
વિજ્ઞાનના પ્રાપ્તાંક	45	58	59	46	28	55	50	55	65	25	40	65

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Simple (not scientific) calculator can be used.

- 1 (a) Answer the following question in one sentence : **5**
- (1) Mention the meaning full statement by Kothari commission in its report.
  - (2) Which is the other name known for secondary education commission ?
  - (3) Write the full form of NCERT.
  - (4) What is in-service training ?
  - (5) Find the mode from the following :
35, 34, 34, 37, 39, 34, 40, 34
- (b) Answer the following question in 30 to 40 words : **8**
(any four)
- (1) State the education pattern suggested by National Education Commission.
  - (2) Mention two limitations of self finance education system.
  - (3) Write shortly the importance of in-service training.
  - (4) Mention the two limitations of statistics.
  - (5) When mean is 25.4 and median is 26.3 then find out mode.
- (c) Answer the following questions in 125 to 150 words : **12**
(any three)
- (1) Mention the recommendations of National Education Commission for teacher's training.
  - (2) State the suggestions for making effective in-service training programme.

(3) State the goals of formation of National Knowledge Commission.

(4) Find the Mean, Median and Mode from the following :

16, 10, 20, 18, 15, 17, 19, 20, 21, 13, 23.

2 Write short notes in 150 to 200 words : (any two) **10**

(1) Recommendation of National Education Commission for equal education opportunity.

(2) Problems of in-service training programme.

(3) Recommendations of National Knowledge Commission.

3 Answer the following question in 350 to 400 words : **15**

(any one)

(1) Discuss in detail the following points to reference to Secondary Education Commission :

(a) Aims

(b) Pattern of Education and Recommendation for character building

(c) Recommendation for text book.

(2) The score of Mathematics and Science are given below :

Find co-efficient of correlation and interpret it :

Student	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Score of Mathematics	41	52	84	67	30	59	95	46	38	80	22	73
Score of Science	45	58	59	46	28	55	50	55	65	25	40	65

**A-4332 : Development of
Education System in India &
Statistics (Nai Talim) : Course - 1003**

સૂચના :

<p>નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination :</p> <p>B. Ed. (BASIC EDU.) (SEM. 1)</p> <p>Name of the Subject :</p> <p>Development of Education System in India & Statistics (Nai talim) : Course-1003</p> <p>Subject Code No. : 4 3 3 2 Section No. (1, 2,.....) : Nil</p>	<p>Seat No. :</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 20px; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> </tr> </table> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin-top: 10px;"> <p>Student's Signature</p> </div>						

- ૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો : ૫
- (૧) મધ્યસ્થ એટલે શું ?
  - (૨) હિન્દુસ્તાની નઈ તાલીમસંઘની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
  - (૩) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચે (1964-'66) સૂચવેલું શિક્ષણનું માળખું જણાવો.
  - (૪) નઈ-તાલીમને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
  - (૫) સેવાકાલીન તાલીમ કાર્યક્રમ કઈ સાલમાં અમલમાં આવ્યો ?
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે ચાર) ૮
- (૧) નઈ તાલીમની બે વિશેષતાઓ જણાવો.
  - (૨) 42, 35, 29, 45, 57, 60, 55, 74, 65 નો મધ્યસ્થ શોધો.
  - (૩) મધ્યકની બે મર્યાદાઓ જણાવો.
  - (૪) આઝાદી પછી ભારતમાં કયાં-કયાં શિક્ષણ પંચો રચાયા ?
  - (૫) માધ્યમિક શિક્ષણપંચે ચારિત્ર્ય નિર્માણ અંગે કઈ ભલામણો કરી છે ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોનાં ૧૨૫ થી ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે ત્રણ) ૧૨
- (૧) નઈ તાલીમની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
  - (૨) સેવાકાલીન કાર્યક્રમોનું મહત્ત્વ જણાવો.
  - (૩) “શૈક્ષણિક આંકડાશાસ્ત્રનું જ્ઞાન શિક્ષક માટે જરૂરી છે”. આ વિધાન ચર્ચો.
  - (૪) માધ્યમિક શિક્ષણપંચે પાઠ્યપુસ્તક અંગે કરેલી ભલામણ જણાવો.

- ૨ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૦
- (૧) ઉચ્ચત્તર ઉત્તર બુનિયાદીનું વિષય માળખું
- (૨) શિક્ષણની નવી તરાહના અમલથી ગુજરાતમાં ઉદ્ભવેલી સમસ્યાઓ
- (૩) સમાન શૈક્ષણિક તક માટેની કોઠારીપંચની ભલામણો.
- ૩ નીચેના પ્રશ્નોના ૩૫૦ થી ૪૦૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો : (ગમે તે એક) ૧૫
- (૧) નઈ તાલીમને ધ્યાનમાં રાખી નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :
- (૧) ઉદ્ભવ (૨) હેતુઓ (૩) પ્રશ્નો.
- (૨) નીચે આપેલ આવૃત્તિ વિસ્તરણનો મધ્યસ્થ અને બહુલક શોધો :

વર્ગ:	90-99	80-89	70-79	60-69	50-59	40-49	30-39	20-29	10-19
આવૃત્તિ:	3	6	12	16	24	17	11	7	4

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 5.
- (2) Use simple calculator.

- 1 (a) Answer the following questions in one sentence : 5
- (1) What is median ?
- (2) When did "Hindustani Nai-Talim Sangh" establish ?
- (3) State the education pattern suggested by National Education Commission. (1964-66).
- (4) What is the other name of Nai-Talim ?
- (5) When did In-service training programme imply ?
- (b) Answer the following questions in 30 to 40 words : 8
- (any four)
- (1) State the two characteristics of Nai-Talim.
- (2) 42, 35, 29, 45, 57, 60, 55, 74, 65. Find out median.
- (3) State the two limitation of mean.
- (4) Which Education Commission were established after Independence ?
- (5) State recommendation of secondary educational commission for character building.

(c) Answer the following questions in 125 to 150 words : **12**
(any three)

- (1) Explain the concept of Nai-Talim.
- (2) State the importance of In-service training programme.
- (3) "The knowledge of educational statistics is require for teacher". Explain this statement.
- (4) State the recommendation of secondary educational commission on textbook.

2 Write short notes : (any two) **10**

- (1) Syllabus pattern of Higher Uttar Buniyadi School
- (2) Problem arised in Gujarat due to new education pattern
- (3) Recommendation of Kothari Commission on Equal Educational Opportunity.

3 Answer the following question in 350 to 400 words : **15**
(any one)

- (1) Discuss in details the following points keeping in mind the Nai - Talim :
  - (i) Origin (Rise)
  - (ii) Aims and objectives
  - (iii) Problems.
- (2) Find median and mode from the following frequency distribution table :

Class :	90-99	80-89	70-79	60-69	50-59	40-49	30-39	20-29	10-19
Frequency :	3	6	12	16	24	17	11	7	4

_____